

Metodické usmernenie č. MF/007260/2021-36 zo dňa 10.3.2021 k postupom účtovania finančného príspevku na stravovanie v znení dodatku č. 1

Podľa § 152 ods.7 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákonník práce“) zamestnávateľ, ktorý nemôže poskytnúť zamestnancovi stravovanie vo vlastnom stravovacom zariadení, alebo v stravovacom zariadení iného zamestnávateľa, ak nejde o prípady podľa odseku 6, je povinný s účinnosťou od 1.3.2021 podľa § 152 ods. 7 Zákonníka práce umožniť zamestnancovi zvoliť si stravovanie formou stravných poukážok vydávaných právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá je sprostredkovateľom stravovania, alebo poskytnúť zamestnancovi finančný príspevok na stravovanie. Zamestnanec môže svoje rozhodnutie zmeniť, najskôr však po uplynutí 12 mesiacov, odo dňa pôvodného rozhodnutia.

Finančný príspevok na stravovanie sa zamestnancovi vypláca v takej výške, ktorou zamestnávateľ prispieva na stravovanie zamestnancom, ktorí sa stravujú formou stravovacích poukážok, najmenej však 55 % minimálnej hodnoty stravovacej poukážky a maximálne 55% stravného poskytovaného pri tuzemskej pracovnej ceste v rozpätí 5-12 hodín.

V zásade platí, že finančný príspevok zamestnávateľa na stravovanie, vyplatný zamestnancovi, sa musí rovnať sume, ktorou zamestnávateľ prispieva na stravovacie poukážky zamestnancov, ktorí sa stravujú prostredníctvom sprostredkovateľov stravovania.

Ak zamestnávateľ neprispieva na stravovanie iným zamestnancom, suma finančného príspevku na stravovanie je najmenej 55 % minimálnej hodnoty stravovacej poukážky (suma 75% stravného pri pracovnej ceste trvajúcej v rozpätí 5-12 hodín), najviac však 55 % stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín podľa osobitného predpisu.

Okrem uvedených súm prispieva zamestnávateľ na stravovanie zamestnanca aj zo sociálneho fondu, v súlade s vnútorným predpisom účtovnej jednotky.

Finančný príspevok na stravovanie poskytovaný podľa § 152 Zákonníka práce je podľa § 5 ods. 7 písm. b) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o dani z príjmov“) od dane oslobodený.

Ustanovenie § 152 Zákonníka práce sa primerane použije aj v prípade poskytnutia príspevkov na stravovanie u zamestnávateľov, ktorí postupujú osobitných predpisov, napr. zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o štátnej službe“).

Podľa § 104 zákona o štátnej službe služobný úrad prispieva na stravovanie najmenej v sume 65 % ceny jedla, najviac však na každé jedlo do sumy 65 % stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

Aj v takomto prípade je poskytnutý finančný príspevok zamestnávateľa oslobodený od dane zo závislej činnosti v zmysle § 5 ods. 7 písm. b) zákona dani z príjmov, nakoľko tento finančný príspevok je poskytnutý podľa zákona o štátnej službe v nadväznosti na § 152 Zákonníka práce.

V tejto súvislosti upozorňujeme na skutočnosť, že zamestnanec má nárok na stravovanie v „reálnom“ čase, to znamená v deň výkonu práce pre zamestnávateľa ak mu vznikol nárok na stravovanie. Z tohto dôvodu je zamestnávateľ povinný zabezpečiť stravovanie zamestnanca od prvého dňa nástupu do práce. Finančný príspevok na stravovanie poskytuje zamestnancovi tak, aby si zamestnanec mohol v deň výkonu práce zabezpečiť stravu v zmysle ustanovení Zákonníka práce.

K problematike poskytovania finančného príspevku na stravovanie je vypracovaný metodický pokyn Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorý je zverejnený na webovom sídle Finančnej správy:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Dane/Metodicke_pokyny/Priame_dane_uct/2021/2021.04.20_25_DZPaU_2021_MP.pdf

Z metodického pokynu vyplýva, že ak zamestnávateľ vyplatí zamestnancovi finančný príspevok neskôr, ako v reálnom čase (napr. vo výplatnom termíne mzdy za predchádzajúci mesiac, pričom výplatný termín je určený napr. na 8. kalendárny deň v mesiaci), spätne vyplatný príspevok na stravovanie, ktorý sa vzťahuje na pracovné dni do dňa úhrady mzdy, je predmetom dane zo závislej činnosti u zamestnanca.

Z tohto dôvodu odporúčame upraviť termín výplaty príspevku na stravovanie vo vnútornom predpise tak, aby bol zamestnancovi k dispozícii od prvého pracovného dňa v mesiaci.

Príklad č. 1:

Zamestnávateľ poskytuje zamestnancom stravovacie poukážky v menovitej hodnote 5,- eur. Príspevok zamestnávateľa na stravovanie je vo výške 55% hodnoty stravovacej poukážky (55% z 5,- eur = 2,75 eur). Príspevok zo sociálneho fondu je 1,- euro/stravovací lístok. Celkový príspevok zamestnávateľa na stravný lístok je: 2,75 eur + 1,- = 3,75 eur na 1 stravný lístok

Niektorí zamestnanci požiadali o finančný príspevok na stravovanie. Výška finančného príspevku je vo výške príspevku zamestnávateľa na stravný lístok – 3,75 eur.

Účtovanie u zamestnávateľa:

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Stravný lístok:			
Obstaranie stravného lístka	5,-	213	321
Zaučtovanie 55% hodnoty stravného lístka do nákladov	2,75	527	213
Príspevok zo sociálneho fondu	1,-	472	213
Predpis úhrady od zamestnanca	1,25	335	213
Príspevok na stravovanie:			
Predpis úhrady príspevku na stravovanie zamestnancovi	2,75	527	333
Predpis úhrady príspevku zo sociálneho fondu k príspevku na stravovanie	1,-	472	333
Úhrada príspevku zamestnancovi	3,75	333	22x, 211, 331

Príklad č. 2:

Zamestnávateľ na začiatku mesiaca vyplatil príspevok na stravovanie zamestnancovi v plnej výške, podľa počtu pracovných dní v mesiaci (20 pracovných dní x 3,75 eur). Po ukončení mesiaca zamestnávateľ zúčtoval skutočný nárok zamestnanca na stravné, podľa počtu odpracovaných dní v mesiaci. Zamestnanec čerpal 2 dni dovolenky, za ktoré mu nevzniká nárok na príspevok na stravovanie.

a)

Podľa vnútorného predpisu, zamestnávateľ strháva sumu, na ktorú nemá zamestnanec nárok z jeho mzdy za príslušný mesiac.

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
V prvý pracovný deň bežného mesiaca:			
Vyplatený príspevok na stravovanie vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní	75,-	335	211, 22x
Po ukončení mesiaca (vysporiadanie v mzde):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (18 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 18 dní)	49,50	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 18 dní)	18,-	472	335
- Zrážka zo mzdy zamestnanca, ak vyplatený príspevok na začiatku mesiaca bol vyšší, ako skutočný nárok (3,75 x 2 dni)	7,50	331	335

b)

Podľa vnútorného predpisu sa preplatok z príspevku na stravné za 2 dni prenáša do nasledujúceho mesiaca. Zamestnancovi sa preplatí príspevok na stravovanie na ďalší mesiac krátený o 2 dni z predchádzajúceho mesiaca.

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
V prvý pracovný deň bežného mesiaca:			
Vyplatený príspevok na stravovanie vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní (20 pracovných dní)	75,-	335	211, 22x
Po ukončení mesiaca (vysporiadanie v mzde):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (18 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 18 dní)	49,50	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 18 dní)	18,-	472	335
V prvý pracovný deň nasledujúceho mesiaca:			
Vyplatený príspevok na stravovanie vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní nasledujúceho mesiaca krátený o 2 dni z predchádzajúceho mesiaca (75,-eur - 2x 3,75 eur)	67,50	335	211, 22x
Po ukončení nasledujúceho mesiaca (vysporiadanie v mzde):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (20 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 20 dní)	55,-	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 20 dní)	20,-	472	335

Príklad č. 3:

Zamestnávateľ -v posledný pracovný deň mesiaca apríl vyplatil príspevok na stravovanie zamestnancovi v plnej výške na mesiac máj, podľa počtu pracovných dní v mesiaci (20 pracovných dní x 3,75 eur). Po ukončení mesiaca máj zamestnávateľ zúčtoval skutočný nárok zamestnanca na stravné, podľa počtu odpracovaných dní v mesiaci. Zamestnanec čerpal 2 dni dovolenky, za ktoré mu nevzniká nárok na príspevok na stravovanie.

a)

Podľa vnútorného predpisu, zamestnávateľ strháva sumu, na ktorú nemá zamestnanec nárok z jeho mzdy za príslušný mesiac.

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
-V posledný deň mesiaca apríl:			
Vyplatený príspevok máj na stravovanie vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní	75,-	335	211, 22x
Po ukončení mesiaca máj (vysporiadanie v mzde):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (18 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 18 dní)	49,50	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 18 dní)	18,-	472	335
- Zrážka zo mzdy zamestnanca, ak vyplatený príspevok na začiatku mesiaca bol vyšší, ako skutočný nárok (3,75 x 2 dni)	7,50	331	335

b)

Podľa vnútorného predpisu sa preplatok z príspevku na stravné za 2 dni prenáša do nasledujúceho mesiaca. Zamestnancovi sa preplatí príspevok na stravovanie na ďalší mesiac krátený o 2 dni z predchádzajúceho mesiaca.

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
V posledný deň mesiaca apríl			
Vyplatený príspevok na stravovanie na mesiac máj vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní (20 pracovných dní)	75,-	335	211, 22x
V posledný pracovný deň mesiaca máj			
Vyplatený príspevok na stravovanie na mesiac jún vo výške príspevku zamestnávateľa a príspevku zo sociálneho fondu podľa počtu pracovných dní nasledujúceho mesiaca krátený o 2 dni z predchádzajúceho mesiaca máj (75,-eur - 3,75 eur)	67,50	335	211, 22x
Po ukončení mesiaca máj (vysporiadanie v mzde):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (18 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 18 dní)	49,50	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 18 dní)	18,-	472	335
V posledný pracovný deň mesiaca jún vyplatený príspevok na mesiac júl			
Vyplatený príspevok na mesiac júl na 20 pracovných dní, nakoľko zamestnanec nemá krátený príspevok za jún, keďže odpracoval celý mesiac	75,-	335	211, 22x
Po ukončení mesiaca jún (vysporiadanie v mzde za jún):			
Predpis skutočného nároku zamestnanca na príspevok na stravovanie podľa skutočne odpracovaných dní (20 odpracovaných dní):			
- príspevok za zamestnávateľa (2,75 x 20 dní)	55,-	527	335
- príspevok zo sociálneho fondu (1,- x 20 dní)	20,-	472	335

Takýto postup účtovania je náročný na evidenciu povinnosti vyplácania príspevku v závislosti od dochádzky zamestnanca. Navyiac je predpoklad, že v posledný deň mesiaca, kedy účtovná jednotka vypláca príspevok na stravovanie na ďalší mesiac, nemá ešte informáciu o dochádzke zamestnancov v bežnom mesiaci, alebo z kapacitných dôvodov nie je možné zohľadniť dochádzku za bežný mesiac. V takom prípade odporúčame postup podľa bodu a) príkladu.

Stravovanie zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a dobrovoľníkov

Podľa Zákonníka práce právny nárok na stravovanie majú len zamestnanci zamestnávateľa, ktorí sú v pracovnom pomere. Na pracovnoprávny vzťah založený dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sa ustanovenia o stravovaní zamestnancov nevzťahujú. Nárok na zabezpečenie stravovania osobám činným na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru môže vzniknúť, ak je poskytovanie stravovania dohodnuté v konkrétnej dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, alebo ak zamestnávateľ po prerokovaní so zástupcami zamestnancov rozšíri okruh fyzických osôb, ktorým zabezpečí stravovanie a ktorým bude prispievať na stravovanie o túto skupinu osôb.

Ak je poskytnuté stravovanie zamestnancovi pracujúcemu na základe dohôd o prácach mimo pracovného pomeru (služobného pomeru) – dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov - náklady na stravovanie sa účtujú na ľarchu účtu 528 – Ostatné sociálne náklady, nakoľko ide o náklad nad rámec osobitného predpisu (napr. Zákonník práce, zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Pokiaľ účtovná jednotka poskytne stravovanie fyzickej osobe pracujúcej na základe zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, náklady na stravovanie dobrovoľníka sa účtujú na ľarchu účtu 548 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť, rovnako ako všetky ostatné náklady spojené s prácou dobrovoľníka.

Dátum: 02. 06. 2021
 Vypracoval: Ing. Jana Hvojníková
 odbor legislatívy účtovníctva verejnej správy
 tel. 02/59 58 32 36

Schválil: Ing. Ladislav Zakhar, PhD.
riaditeľ odboru legislatívy účtovníctva verejnej správy
tel. 02/ 59 58 32 22

Ing. Lenka Ostrožlíková
generálna riaditeľka sekcie štátneho výkazníctva